

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від

2025 р. №

Київ

**Про схвалення Стратегії розвитку космічної діяльності України на
період до 2033 року**

1. Схвалити Стратегію розвитку космічної діяльності України на період до 2033 року (далі – Стратегія), що додається.
2. Затвердити Операційний план заходів реалізації у 2025 – 2027 роках Стратегії (далі – операційний план), що додається.
3. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, Національній академії наук України та Акціонерному товариству «Українська оборонна промисловість» забезпечити:
 - своєчасне виконання заходів, передбачених операційним планом;
 - подання щороку до 1 лютого Міністерству з питань стратегічних галузей промисловості інформації про стан виконання операційного плану.
4. Міністерству з питань стратегічних галузей промисловості:
 - подавати щороку до 1 квітня Кабінетові Міністрів України звіт про стан виконання операційного плану;
 - разом з іншими центральними органами виконавчої влади розробити та подати до 1 грудня 2027 р. та 1 грудня 2030 р. Кабінетові Міністрів України проєкти операційних планів на 2028 – 2030 роки та на 2031 – 2033 роки з реалізації Стратегії відповідно.
5. Визнати такими, що втратили чинність, розпорядження Кабінету Міністрів України:
 - від 30 березня 2011 р. № 238-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері космічної діяльності на період до 2032 року» (Офіційний вісник України, 2011 р., № 24, ст. 1003);
 - від 25 січня 2012 р. № 48-р «Про затвердження плану заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері космічної діяльності на період до 2032 року».

6. Внести зміни до пункту 77 операційного плану заходів з реалізації у 2025 – 2027 роках Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2024 р. № 1351-р (Офіційний вісник, 2025 р., № 11, ст. 890), виклавши колонку «Строк виконання» в такій редакції:

«2026 р.».

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від _____ 2025 р. № _____

СТРАТЕГІЯ

розвитку космічної діяльності України на період до 2033 року

Вступ

Відповідно до Звіту Світового економічного форуму та компанії «McKensey & Company» «Космос: можливість у 1,8 трильйона доларів США для Глобального економічного зростання» від 24 квітня 2024 р. (World Economic Forum (WEF) and McKinsey & Company's report «Space: The \$1.8 Trillion Opportunity for Global Economic Growth»¹):

космічна діяльність у розподілі загальної світової економіки до 2035 року сягне 1,8 трильйона доларів США порівняно з 630 мільярдами доларів США у 2023 році та зростатиме щорічно в середньому на 9%; зазначене зростання ґрунтується на збільшенні використання супутникового зв'язку, супутникової навігації та позиціювання, спостереження за Землею з космосу;

ті сектори економіки, які використовуватимуть космічні технології та послуги (зокрема послуги, що використовуватимуть супутникові дані), отримають переваги у розвитку;

збільшиться частка використання космічних технологій і послуг в життєдіяльності людини, зокрема до 2035 року 60% приросту космічної діяльності становитимуть ланцюги постачання та транспорт, забезпечення харчовими продуктами, державна оборона, роздрібна торгівля, споживання товарів та послуг, цифрові комунікації;

інвестиції у космос принесуть не тільки фінансові доходи, але все більш сприятимуть готовності відповідати на глобальні виклики (запобігання катастрофам, зміна клімату й інше).

Згідно з даними Управління ООН з питань космічної діяльності, дослідження та використання космічного простору сприяє досягненню всіх 17 Глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року².

¹ <https://www.weforum.org/publications/space-the-1-8-trillion-opportunity-for-global-economic-growth/>

² <https://www.unoosa.org/oosa/en/ourwork/space4sdgs/index.html>

Опис проблем, які обумовили прийняття Стратегії, і нормативно-правових актів, що діють у відповідних сферах

На сьогодні космічна техніка, космічні технології та послуги є невід'ємною складовою повсякденного життя людини, національної економіки, безпеки й оборони держави. Роль космонавтики істотно зумовлена інноваційним впливом на інші сектори економіки та її зростаючу роль у всіх сферах соціально-економічного розвитку.

Сучасна космічна діяльність зазнає значних змін з огляду на нове геополітичне протистояння, в якому ефективність опору визначається застосуванням комплексу високих технологій, і не в останню чергу, космічних.

Через збройну агресію РФ проти України, відсутність комплексного підходу до розвитку космічної діяльності в Україні та нерозуміння переваг від застосування космічної техніки, космічних технологій і послуг у різних сферах економіки на сьогодні у сфері космічної діяльності спостерігаються такі проблеми:

постійні втрати виробничої інфраструктури та людських ресурсів, відтік висококваліфікованих працівників, зниження експорту продукції виробництва суб'єктів космічної діяльності внаслідок ведення бойових дій на території України та постійні обстріли території України;

відсутність чіткого розмежування повноважень між органами державної влади, координованості їх дій, що є перепорою для формування цілісної державної політики у сфері космічної діяльності;

відсутність Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми з 2018 року та, відповідно, державного фінансування її завдань і заходів суттєво обмежує можливості розвитку космічної діяльності та створення космічної техніки, космічних технологій і послуг;

нерегулярне оновлення промислової та технологічної бази на державних суб'єктах космічної діяльності призвело до зниження конкурентоздатності космічної техніки та низького рівня її попиту;

регулярне недофінансування з державного бюджету космічних програм призвело до накопичення невиконаних проєктів, які з часом втратили свою актуальність або потребували більшого фінансування та доопрацювання;

повільний розвиток державно-приватного партнерства в Україні, зокрема у сфері космічної діяльності, що обмежує фінансові ресурси для реалізації космічних проєктів;

багаторічна орієнтованість державних суб'єктів космічної діяльності на збереження потенціалу, здатного забезпечити весь цикл створення космічної

техніки, призвела до того, що їх наявний потенціал значно перевищує потреби України;

до 2014 року технологічна та виробнича залежності суб'єктів космічної діяльності України від РФ та спрямованість вітчизняного виробництва космічної техніки на ринок РФ сприяли тому, що майже не створювалося нових виробничих ланцюжків і нових розробок для інших ринків збуту, а також призвели до широкого спектра продукції, яка потребує імпортозаміщення та переорієнтації імпорту;

припинення масштабних космічних проєктів за участі державних суб'єктів космічної діяльності України зі створення та використання ракетних космічних комплексів «Дніпро», «Морський старт», «Наземний старт», «Циклон-4», «Антарес», які, власне, і були важливою частиною доходів цих суб'єктів та багатьох інших суміжних секторів, які входили до кооперації, призвело до різкого зниження експорту та прибутків державних суб'єктів космічної діяльності;

відсутність далекоглядної та системної роботи з розвитку міжнародного співробітництва у сфері космічної діяльності сповільнює процес інтеграції України до європейського космічного ринку й обмежує можливості участі України в міжнародних космічних проєктах;

недостатнє запровадження заходів системного аналізу космічних проєктів, зокрема оцінювання їх ефективності як на етапі розроблення (прогнозна ефективність), так і в процесі реалізації, призводить до низької ефективності космічних проєктів.

На цей час космічна діяльність в Україні регулюється міжнародними договорами, законами та іншими підзаконними актами (окремі з яких потребують оновлення та актуалізації відповідно до сучасних потреб та тенденцій), зокрема:

Договором про принципи діяльності держав по дослідженню і використанню космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла;

Угодою про рятування космонавтів, повернення космонавтів і повернення об'єктів, запущених у космічний простір;

Конвенцією про міжнародну відповідальність за шкоду, завдану космічними об'єктами;

Конвенцією про реєстрацію об'єктів, що запускаються в космічний простір;

Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікованою Законом України 16 вересня 2014 р. № 1678-VII;

Законом України «Про космічну діяльність»;

Законом України «Про державну підтримку космічної діяльності»;

постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106 «Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони»;

розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 березня 2011 р. № 238-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері космічної діяльності на період до 2032 року»;

розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 січня 2012 р. № 48-р «Про затвердження плану заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері космічної діяльності на період до 2032 року»;

розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 січня 2021 р. № 15-р «Про схвалення Концепції Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2021-2025 роки».

Розроблення Стратегії зумовлено необхідністю кардинальних змін у підходах до космічної діяльності як до засобу досягнення Цілей сталого розвитку, забезпечення національної безпеки і оборони держави, створення нових робочих місць та освіченої нації, покращення життя населення.

Ця Стратегія є довгостроковим програмним документом, який, з огляду на сучасні тенденції у сфері космічної діяльності, спрямований на врегулювання викладених проблем та визначає цілі й завдання держави в період воєнного стану, післявоєнної відбудови та подальшого сталого розвитку України, спрямовані на розвиток космічної діяльності України для розв'язання пріоритетних завдань держави, забезпечення її безпеки й оборони, задоволення потреб населення України, сприяння науково-технічному та інноваційному розвитку держави, а також міжнародній інтеграції з огляду на пріоритети європейської та євроатлантичної інтеграції.

Візія Стратегії – Україна – одна з провідних країн Європи у сфері космічної діяльності.

Місія Стратегії – розвиток космічних компетенцій України (сукупності знань, досвіду та технологій, які є основою конкурентних переваг України у сфері космічної діяльності) для забезпечення перемоги України на полі бою, відновлення держави та забезпечення її сталого розвитку.

Аналіз поточного стану космічної діяльності, тенденції та обґрунтування щодо необхідності розв'язання виявлених проблем

Відповідно до аналізу поточного стану космічної діяльності, на сьогодні виявлені такі сильні та слабкі сторони, а також можливості й загрози у сфері космічної діяльності України.

Сильні сторони:

практичний досвід застосування космічних технологій і послуг під час операцій (бойових дій), зокрема у спосіб використання супутникових даних дистанційного зондування Землі з космосу, отриманих від країн-партнерів та іноземних компаній, а також глобальних навігаційних супутникових систем;

відпрацьовані технології з виробництва зразків ракетно-космічної техніки та її окремих компонентів, що сприяє зниженню фінансових і часових витрат на виробництво такої техніки;

досвід участі суб'єктів космічної діяльності в реалізації низки успішних міжнародних космічних проєктів, зокрема «Міжнародна космічна станція», «Дніпро», «Морський старт», «Наземний старт», «Антарес», «Вега», «Єгиптсат-1», а також у межах науково-дослідних програм ЄС (FP7, «Горизонт-2020», «Горизонт Європа»);

виробнича, наукова й освітня бази у сфері космічної діяльності: на сьогодні на території України є підприємства й установи з розробки та виробництва космічної техніки, космічних технологій і надання космічних послуг; наукові установи, які займаються космічними дослідженнями й науковими розробками, а також освітні заклади, які забезпечують надання позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти за напрямками космічної діяльності, підвищення кваліфікації працівників космічного сектору та формування загальної космічної культури;

зростання кількості суб'єктів космічної діяльності України приватної форми власності, які реалізують космічні проєкти (відповідно до переліку декларацій про провадження господарської діяльності у сфері космічної діяльності та повідомлень про зміну даних у зареєстрованій декларації про провадження господарської діяльності у сфері космічної діяльності, сформованого Державним космічним агентством України, 35 суб'єктів господарювання приватної форми власності задекларували провадження господарської діяльності у сфері космічної діяльності³);

розроблення на виконання програмних документів Уряду⁴ й Верховної Ради України⁵ законодавчих та інших нормативно-правових актів з питань космічної діяльності з огляду на сучасні реалії та європейське законодавство;

здійснення заходів з поступового набуття членства в Європейському космічному агентстві у спосіб реалізації плану дій щодо інтеграції України до Європейського космічного агентства, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 вересня 2023 р. № 796-р;

³ <https://www.nkau.gov.ua/ua/84-menu-2/activity/kataloh-posluh/582-administrativni-posluhy>

⁴ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 лютого 2025 р. № 131-р «Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2025 рік»

⁵ Постанова Верховної Ради України від 11 лютого 2025 р. № 4228-IX «Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2025 рік»

підписання у травні 2025 року Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, про участь України в компоненті «Copernicus» та підкомпонентах «Події космічної погоди» і «Навколоземні об'єкти» компонента «Космічна ситуаційна обізнаність» Космічної програми Союзу, що дасть змогу суб'єктам космічної діяльності України брати участь у реалізації зазначених компонентів на умовах грантових контрактів.

Слабкі сторони:

нечіткий розподіл повноважень між органами державної влади щодо формування та реалізації державної політики у сфері космічної діяльності призводить до неузгодженого державного управління у сфері космічної діяльності;

багаторічне недостатнє фінансування космічних програм та тривала відсутність Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми обмежує науково-технічний розвиток вітчизняного космічного сектору;

застаріле та неузгоджене законодавство у сфері космічної діяльності;

висока залежність виробництва космічної техніки від імпортних компонентів;

низький рівень технологічного розвитку: використання застарілих технологій у виробництві, відсталість виробничої та технологічної бази основних суб'єктів космічної діяльності, що знижує конкурентоспроможність вітчизняної космічної техніки на міжнародному ринку;

застарілий наземний сегмент, який обмежено функціонує, відсутність національного космічного сегмента (на орбіті відсутні вітчизняні супутники, які виконують визначені цільові завдання);

кадрова криза – старіння персоналу державних підприємств, установ та організацій космічного сектору (середній вік персоналу 56 років), що загрожує втратою фахових компетенцій;

слабка міжнародна інтеграція – Україна не є активною учасницею ключових міжнародних космічних проєктів і програм, як-от Міжнародна космічна станція, програма NASA з дослідження Місяця «Артеміда» (хоча є підписантом Домовленостей в рамках цієї програми), європейських програм «Copernicus» та «EGNOS» (залишається переважно їх користувачем), Хартії Космічної кліматичної обсерваторії та інших.

Можливості:

збільшення частки застосування космічної техніки, космічних технологій і послуг для забезпечення національної безпеки й оборони;

реалізація спільних проєктів з Європейським космічним агентством, участь України в яких сприятиме як розвитку технологій в Україні, так і збільшить

перспективи України на отримання членства в Європейському космічному агентстві;

статус кандидата на членство в ЄС сприятиме інтеграції України до європейського космічного ринку у спосіб зближення стандартів та вимог у сфері космічної діяльності, підходів до формування та реалізації державної політики, виконання космічних проєктів;

наявність стартап-платформ і грантових програм зі створення інноваційних технологій, зокрема за космічним напрямом (на сьогодні успішно діють в Україні стартап-платформи, як-от «Bravel»⁶, Український фонд стартапів⁷, Всеукраїнська Інноваційна екосистема «Sikorsky Challenge Україна»⁸, також українські підприємства, установи й організації можуть брати участь у проєктах рамкової програми ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт Європа»);

продовження реалізації низки міжнародних космічних проєктів («Вега», в межах рамкової програми ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт Європа») та започаткування нових у межах співпраці з Європейським космічним агентством, імплементація Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, про участь України в компоненті «Copernicus» та підкомпонентах «Події космічної погоди» і «Навколоземні об'єкти» компонента «Космічна ситуаційна обізнаність» Космічної програми Союзу, участь у програмі NASA «Артеміда» та в Міжурядовій групі зі спостереження за Землею (GEO).

Ризики:

обстріли суб'єктів космічної діяльності та наземного космічного сегмента з боку рф, що призводить до втрат виробничих потужностей, кваліфікованих кадрів, до ризиків невиконання або виконання із затримками замовлень держави, втрати компетенцій;

міграція населення, що призводить передусім до втрати досвідчених і висококваліфікованих працівників, а також звужує можливості наймання молодих спеціалістів, особливо в регіонах, де розташовані осередки космічної діяльності;

обмежений фінансовий ресурс держави, пов'язаний зі спрямуванням бюджетних коштів насамперед на забезпечення обороноздатності держави;

висока конкуренція на міжнародному ринку космічних технологій і послуг, що вимагає від вітчизняного космічного сектору застосування нових рішень, нових технологій, нових підходів.

⁶ <https://bravel.gov.ua/>

⁷ <https://usf.com.ua/>

⁸ <https://www.sikorskychallenge.com/>

Основні тенденції розвитку космічної діяльності України на сьогодні:

1. Застосування космічної компоненти під час здійснення заходів з безпеки й оборони держави, що передбачено Стратегією воєнної безпеки України, затвердженою Указом Президента України від 25 березня 2021 р. № 121/2021, Стратегією національної безпеки України, затвердженою Указом Президента України від 14 вересня 2020 р. № 392/2020, Стратегією економічної безпеки України на період до 2025 року, затвердженою Указом Президента України від 11 серпня 2021 р. № 347/2021, Стратегією цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2024 р. № 1351-р, та Указом Президента України від 23 грудня 2022 р. № 884/2022 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23 грудня 2022 року «Про заходи з розвитку та використання вітчизняних систем супутникової навігації в інтересах безпеки і оборони держави»;

2. Розвиток нових компетенцій у космічній сфері (сукупності знань, досвіду та технологій, які є основою конкурентних переваг суб'єктів космічної діяльності) для забезпечення потреб людини та держави, зокрема у спосіб, що передбачений постановою Кабінету Міністрів України від 30 квітня 2024 р. № 476 «Про затвердження переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні», постановою Кабінету Міністрів України від 5 липня 2024 р. № 787 «Деякі питання визначення середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності галузевого рівня» та розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2024 р. № 1351-р «Про схвалення Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках»;

3. Застосування космічних технологій і послуг у різних сферах економіки України та досягнення Цілей сталого розвитку України до 2030 року, що, серед іншого, передбачено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2022 р. № 1134-р «Про схвалення Водної стратегії України на період до 2050 року» та розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 листопада 2021 р. № 1501-р «Про схвалення Стратегії розвитку гідрометеорологічної діяльності в Україні на період до 2030 року».

4. Розвиток міжнародного співробітництва з пріоритетом інтеграції України до європейського космічного ринку у спосіб набуття членства в Європейському космічному агентстві та участі в Космічній програмі ЄС, що передбачено постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106 «Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони», розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2023 р. № 327-р «Про затвердження плану дій з реалізації

Стратегії зовнішньополітичної діяльності України» та Указом Президента України від 26 серпня 2021 р. № 448/2021 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 липня 2021 року «Про Стратегію зовнішньополітичної діяльності України»;

5. Розвиток освіти за спеціальностями, пов'язаними з космічною діяльністю, та залучення молоді до дослідження і використання космічного простору, що передбачено Указом Президента України від 21 березня 2021 р. № 94/2021 «Про Національну молодіжну стратегію до 2030 року», постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 р. № 1021 «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти».

Розв'язання виявлених проблем необхідне у зв'язку з тим, що:

у найближчій перспективі космічна діяльність України має стати невід'ємним компонентом воєнного протистояння України, забезпечення оборонних і безпекових заходів, подолання наслідків бойових дій, відбудови ключових секторів економіки;

космічна діяльність України є фактором прискорення інновацій, розширення експортних позицій, залучення інвестицій, виробництва продукції з високою доданою вартістю, що є умовами забезпечення економічного зростання та переходу до сталого розвитку держави.

Стратегічні цілі, завдання та показники їх досягнення

Зазначена Стратегія реалізовуватиметься в три етапи:

I етап: 2025 – 2027 відповідно до Операційного плану на 2025 – 2027 роки, що додається;

II етап: 2028 – 2030 відповідно до Операційного плану на 2028 – 2030 роки;

III етап: 2031 – 2033 відповідно до Операційного плану на 2031 – 2033 роки.

Стратегічні цілі, визначені нижче, мають однакову пріоритетність.

Стратегічна ціль 1 – Державне управління як запорука розвитку та ефективності космічної діяльності України

Космічна діяльність є одним із важливих напрямів розвитку високотехнологічної економіки, що має стратегічне значення для забезпечення обороноздатності держави, її національної безпеки, науково-технічного прогресу, міжнародного авторитету та зміцнення конкурентоспроможності. Ефективне державне управління є ключовим фактором, який створює сприятливі умови для розвитку космічної діяльності, забезпечує координацію дій усіх

зацікавлених сторін, формування сприятливого правового, економічного й інституційного середовища.

Недостатня координація, фрагментарність політики, обмежене фінансування та відсутність чіткої стратегії стримують розвиток космічної діяльності. Натомість активна роль держави через створення ефективної моделі управління, прозоре регулювання, підтримку інновацій, розвиток державно-приватного партнерства та залучення інвестицій сприяє збільшенню темпів наукових досліджень, технологічного розвитку та комерціалізації результатів космічної діяльності.

Досягнення цієї стратегічної цілі спрямоване на те, щоб держава не лише виступала координатором і регулятором, а й стала надійним партнером у розвитку сучасної, конкурентоспроможної та інноваційної космічної діяльності України.

Завдання:

забезпечення розподілу повноважень у сфері космічної діяльності між органами державної влади;

забезпечення узгодження стратегічного та програмного планування органів державної влади й Національної академії наук України;

прийняття законів та інших нормативно-правових актів, спрямованих на стимулювання, розвиток та підтримку космічної діяльності, які адаптовані до права ЄС;

впровадження системних заходів з імпортозаміщення, налагодження виробництва критичних елементів космічної техніки (оптики, мікроелектроніки, програмного забезпечення, елементів живлення тощо), доступу до конкурентоспроможних технологій;

створення умов для ефективного державно-приватного партнерства в межах реалізації космічних проєктів, зокрема гарантування виконання зобов'язань держави як ефективного партнера;

забезпечення збалансованого поєднання бюджетної підтримки, державно-приватного партнерства, залучення іноземних інвестицій і міжнародної допомоги для реалізації космічних проєктів;

формування ефективної методології планування, моніторингу й оцінки космічних проєктів.

Показники:

прийнято закони та нормативно-правові акти – щороку не менше 5 одиниць;

імпортовані критичні компоненти у виробництві – не більше 30%;

проєкти, реалізовані на основі державно-приватного партнерства, із залученням іноземних інвестицій або міжнародної допомоги – 5 одиниць;

проекти, оцінені відповідно до методики планування, моніторингу й оцінки космічних проєктів – 100 %.

Стратегічна ціль 2 – Космічна діяльність для посилення обороноздатності держави

У сучасних умовах космічний простір став критично важливою складовою національної обороноздатності держав. Космічні технології відіграють важливу роль у забезпеченні ефективного управління військами, зокрема у спосіб застосування супутникової навігації, зв'язку, моніторингу державного кордону та інфраструктурних об'єктів.

Для України, яка протистоїть збройній агресії РФ, розвиток власних космічних спроможностей у сфері оборони є необхідною складовою космічної діяльності. На сьогодні держава значною мірою залежить від міжнародних партнерів у доступі до супутникових знімків, комунікацій і технологій, що створює ризики в умовах обмеженого доступу або зміни геополітичної ситуації. Надійний доступ до супутникових технологій, власної системи супутникового спостереження, зв'язку та навігації дає змогу державі діяти ефективно, незалежно від зовнішніх обставин й ухвалювати обґрунтовані рішення на основі актуальних даних.

Розвиток власних космічних спроможностей у сфері оборони дасть змогу:

забезпечити незалежний доступ до критично важливої інформації, зокрема супутникових знімків високої роздільної здатності в режимі реального часу;

підвищити оперативні можливості Збройних Сил України та інших силових структур через інтеграцію супутникових навігаційних, комунікаційних і розвідувальних сервісів;

покращити спостереження за рухом військ противника, моніторинг обстрілів, пошкоджень критичної інфраструктури;

зменшити залежність від іноземних технологій;

сприяти розвитку космічних технологій подвійного використання.

Завдання:

включення окремої космічної складової до загальної державної політики у сфері оборони;

визначення Міністерством оборони України та розвідувальними органами України їхніх довгострокових планів у сфері космічної діяльності та потреб у космічній техніці, космічних технологіях і послугах для забезпечення обороноздатності держави;

використання космічної техніки, космічних технологій і послуг для забезпечення обороноздатності держави (зокрема у сфері космічного моніторингу, супутникової навігації та зв'язку тощо);

розроблення інноваційних технологій в інтересах національної оборони держави;

створення та підтримка наземної космічної інфраструктури в інтересах національної оборони держави;

забезпечення співпраці з НАТО, ЄС та її державами членами, США та іншими демократичними країнами у сфері оборонних космічних технологій.

Показники:

роботи, виконані в інтересах національної оборони держави – кількість зростає щороку порівняно з показником 2025 року;

діюча вітчизняна наземна космічна інфраструктура, яка отримує й опрацьовує супутникові дані в інтересах національної оборони держави – 100 %;

частка операцій сил оборони України із застосуванням космічної складової – не менше 80%; розгорнуто та забезпечено ефективну роботу мережі ГНСС-станцій – 100 %.

Стратегічна ціль 3 – Космічні наука, техніка, технології та послуги в інтересах держави та її населення

Космічна наука, техніка, технології та послуги відіграють вирішальну роль у формуванні високотехнологічного, інноваційного суспільства. Їх розвиток має не лише стратегічне значення для національної економіки та міжнародного престижу держави, а й безпосередньо впливає на добробут громадян, екологічну безпеку, ефективне управління ресурсами, прогнозування надзвичайних ситуацій і зміцнення наукового потенціалу країни.

Успішні приклади провідних держав демонструють, що інтеграція космічних технологій у повсякденне життя — це основа цифрового управління, кліматичної стійкості, ефективного сільського господарства, транспорту, енергетики та охорони довкілля. Космічні послуги, зокрема супутникове спостереження, комунікації, навігація та метеорологія, вже сьогодні забезпечують користувачів точними даними, аналітикою та комунікаційними можливостями.

Основні напрями, за якими космічні технології працюють в інтересах держави та її населення:

дистанційне зондування Землі з космосу – для моніторингу стану сільського господарства, лісів, водних ресурсів, оцінки пошкоджень від війни, стихійних лих і техногенних катастроф;

супутникова навігація та позиціонування – для потреб транспорту, логістики, безпеки та інфраструктурного розвитку;

супутниковий зв'язок і комунікації – як інструмент розширення доступу до інтернету у віддалених регіонах, підтримки освіти, медицини та цифрових сервісів;

наукові дослідження та технологічні розробки – для формування нових знань, створення інновацій.

Завдання:

стимулювання наукових досліджень, інноваційних розробок і стартапів, які надалі впроваджуються до виробництва та призводять до якісного продукту у створенні космічної техніки;

організація ланки розроблення та виробництва у спосіб інтеграції наукового та виробничого потенціалу;

використання міжнародних і поетапне створення національних засобів, технологій і послуг супутникового моніторингу;

забезпечення використання супутникових технологій і послуг для моніторингу стану інфраструктурних об'єктів, стихійних лих і технологічних загроз, гуманітарного розмінування, нагляду за змінами навколишнього середовища, а також руйнувань, зокрема зумовлених збройною агресією рф проти України, тощо;

створення супутникових інформаційних сервісів для розв'язання завдань і покращення ухвалення управлінських рішень у сфері екологічної безпеки, контролю рівня забрудненості територій, моніторингу природних ресурсів, прогнозування врожайності, землеробства тощо;

створення супутникових навігаційних технологій для забезпечення відстеження, моніторингу та контролю рухомих об'єктів для упередження надзвичайних ситуацій та забезпечення боротьби з їхніми наслідками, створення ефективного руху транспорту.

Показники:

затверджені Загальнодержавні цільові науково-технічні космічні програми на 2026 – 2030 роки та на 2031 – 2035 роки;

виконані завдання на досягнення Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року зі складовою космічної діяльності – кількість зростає щороку порівняно з показником 2025 року;

створені супутникові інформаційні сервіси – кількість зростає щороку порівняно з показником 2025 року;

створені інноваційні та науково-технічні розробки – кількість зростає щороку порівняно з показником 2025 року;

реалізовані стартапи у сфері космічної діяльності – кількість зростає щороку порівняно з показником 2025 року;

органи державної влади, які використовують космічні технології для ухвалення управлінських рішень – кількість зростає щороку порівняно з показником 2025 року;

забезпечено функціонування української системи дистанційного зондування Землі з космосу на базі космічної та наземної інфраструктури – 1 одиниця;

забезпечено функціонування національної системи координатно-часового та навігаційного забезпечення – 1 одиниця.

Стратегічна ціль 4 – Престиж освіти за спеціальностями, які пов'язані з космічною діяльністю,

Становлення конкурентоспроможної космічної діяльності неможливе без формування якісного людського капіталу. Стратегічна ціль передбачає створення повного освітнього циклу — від STEM-орієнтованої шкільної освіти до висококваліфікованої професійної підготовки в університетах і науково-дослідних установах.

Космічна тематика має увійти в освітній тренд як на рівні базової, так і вищої освіти, поєднуючи науковий підхід із практичною інженерією, підприємництвом та інноваційністю. Формування такої освітньої системи має базуватися на актуальних компетенціях, які мають попит на ринку праці, інтеграції з вітчизняними суб'єктами космічної діяльності й міжнародній співпраці.

Особливе значення має застосування дуальної освіти, де навчальні заклади й підприємства співпрацюють у підготовці спеціалістів.

Паралельно має здійснюватися масштабна популяризація космічної діяльності серед молоді – через конкурси, відкриті лекції, хакатони, наукові гуртки, STEM-центри. Це допоможе підвищити мотивацію молоді, сформувати нову генерацію інженерів, дослідників, аналітиків, юристів, підприємців і управлінців, які творитимуть майбутнє українського космосу.

Основні акценти стратегічної цілі:

інтеграція космічної тематики в шкільну та позашкільну освіту;

модернізація вищої технічної освіти за сучасними спеціальностями, пов'язаними з космічною діяльністю (навігаційні системи, дистанційне зондування Землі з космосу, космічна інженерія, аналіз даних, супутникові сервіси тощо);

розвиток інституцій дуальної освіти, партнерства закладів вищої освіти та космічного бізнесу;

підтримка науково-освітніх хабів, лабораторій, акселераторів і стартап-шкіл;

залучення України до міжнародних освітніх космічних ініціатив;

цифровізація й відкритість освіти – онлайн-курси, віртуальні лабораторії, мобільні застосунки;

формування суспільного інтересу до космосу через засоби масової інформації, інфлюенсерів, інтерактивні освітні продукти.

Завдання:

впровадження комплексної системи навчання та виховання молоді за спеціальностями, пов'язаними з космічною діяльністю (розширення STEM-освіти у середніх школах, професійної (професійно-технічної), передвищої та вищої освіти з фокусом на спеціальності, які пов'язані з космічною діяльністю, дуальної освіти), орієнтованої на потреби держави;

популяризація космічної освіти серед молоді та в суспільстві з метою забезпечення зростання кількості молодих спеціалістів, готових працювати в науці, на виробництві, в інженерії, аналітиці та менеджменті космічних проєктів;

розширення державного замовлення на підготовку фахівців за спеціальностями, які пов'язані з космічною діяльністю;

створення інформаційно-просвітницької та освітньої системи у сфері космічної діяльності з метою формування сталого інтересу й уваги громадськості до дослідження космосу, розвитку космічних компетенцій у дітей та молоді.

Показники:

проведення загальнонаціональних шкільних конкурсів / олімпіад з космічної тематики – щороку не менше 5 штук;

кількість осіб, які здобули вищу освіту за спеціальностями, пов'язаними з космічною діяльністю, що зростає щороку порівняно з показником 2025 року;

кількість працівників на суб'єктах космічної діяльності, що зростає щороку порівняно з показником 2025 року;

кількість працівників загального / робітничого напрямку (слюсар, монтажник, електрик, токар) на суб'єктах космічної діяльності, що зростає щороку порівняно з показником 2025 року;

частка молодих працівників на суб'єктах космічної діяльності – 65 % станом на 2033 рік.

Стратегічна ціль 5 – Євроінтеграція та взаємовигідне міжнародне співробітництво у сфері космічної діяльності, спрямовані на отримання практичних результатів

Міжнародне співробітництво є ключовим чинником розвитку національної космічної діяльності. Крім цього, в умовах триваючої збройної агресії РФ проти України, глибоких трансформацій і обмежених ресурсів для України стратегічно

важливо забезпечити інтеграцію в європейський та світовий космічні ринки, що відкриває доступ до нових технологій, знань, партнерства.

Україна вже має значний досвід участі у міжнародних проєктах. Водночас існує значний потенціал для посилення цієї взаємодії щодо:

спільних проєктів із практичною цінністю – наприклад, у сфері дистанційного зондування Землі з космосу, супутникової навігації, прогнозування надзвичайних ситуацій;

участі в проєктах Європейського космічного агентства, компонентах Космічної програми Європейського Союзу, європейській науково-дослідній програмі «Горизонт Європа»;

розширення присутності українських компаній і наукових установ на ринках ЄС, США, Канади, Австралії та інших держав-партнерів.

Важливо, щоб міжнародне співробітництво не залишалося декларативним чи одностороннім, а було інструментом досягнення конкретних практичних результатів: трансферу технологій, посилення обороноздатності, стимулювання бізнесу, залучення інвестицій, спільних запусків, розробок та обміну інформацією.

Також, з огляду на стратегічний курс України на членство в ЄС, космічна діяльність України має здійснюватися відповідно до права Європейського Союзу (*acquis* ЄС).

Завдання:

забезпечення поступового набуття членства України в Європейському космічному агентстві;

реалізація спільних проєктів з державами-партнерами та у рамках співпраці з Європейським космічним агентством;

забезпечення компліментарності національних проєктів з європейськими ініціативами;

забезпечення адаптації законодавства України з питань космічної діяльності до права Європейського Союзу (*acquis* ЄС);

забезпечення участі України в компонентах Космічної програми ЄС;

сприяння розширенню участі підприємств, установ та організацій в проєктах Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» за космічним напрямом;

забезпечення участі України у міжнародних космічних проєктах і програмах;

забезпечення фахової та змістовної роботи в межах космічних структур Організації Об'єднаних Націй та інших міжнародних структур, діяльність яких пов'язана з дослідженням та використанням космічного простору.

Показники:

кількість міжнародних проєктів за участі українських суб'єктів космічної діяльності, що зростає щороку на один порівняно з показником 2025 року;

кількість проєктів, реалізованих з ЄКА, – не менше 7 проєктів;

кількість проєктів за програмою «Горизонт Європа» за участі українських суб'єктів космічної діяльності, що зростає щороку порівняно з показником 2025 року;

кількість проєктів у межах компонентів Космічної програми ЄС за участі суб'єктів космічної діяльності, що зростає щороку порівняно з показником 2025 року;

забезпечено функціонування українського сегмента європейських і міжнародних інформаційних систем моніторингу GEOSS, Copernicus.

Обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Стратегії

Заходи з реалізації цієї Стратегії здійснюються протягом 2025 – 2033 років за рахунок та в межах коштів державного і місцевих бюджетів, затверджених на відповідний рік, а також за рахунок коштів міжнародної технічної допомоги та міжнародних організацій, інших джерел, не заборонених законодавством.

Порядок проведення моніторингу, оцінки результатів реалізації Стратегії та звітування

Моніторинг реалізації цієї Стратегії проводиться через узагальнення інформації про результати здійснення заходів, визначених операційним планом Стратегії.

Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості аналізує та узагальнює подану міністерствами, іншими центральними, обласними та місцевими органами виконавчої влади інформацію про стан виконання операційного плану заходів та за результатами готує щорічний звіт про стан реалізації цієї Стратегії, який подає щороку до 1 квітня, починаючи з 2026 року, Кабінетові Міністрів України та оприлюднює на своєму офіційному вебсайті. У разі несвоєчасного виконання операційного плану заходів відповідальні міністерства, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади повідомляють Міністерство з питань стратегічних галузей про підстави та причини несвоєчасного виконання та/або невиконання відповідних завдань. У разі потреби зазначені суб'єкти подають Міністерству з питань стратегічних галузей промисловості пропозиції щодо внесення змін до цієї Стратегії та/або операційного плану заходів.

Оцінка результативності реалізації цієї Стратегії здійснюється за визначеними в ній показниками досягнення цілей. За результатами оцінки у разі

потреби формуються пропозиції з коригування завдань і заходів з реалізації цієї Стратегії.

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів
України
від _____ 2025 р. № _____

ОПЕРАЦІЙНИЙ ПЛАН ЗАХОДІВ
з реалізації у 2025 – 2027 роках Стратегії розвитку космічної діяльності
України на період до 2033 року

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Очікуванні результати виконання (індикатори)
Стратегічна ціль 1 – Державне управління як запорука розвитку та ефективності космічної діяльності України			
1. Підготовка Закону України «Про космічну діяльність» в новій редакції з урахуванням зобов'язань України у сфері європейської інтеграції та права Європейського Союзу (acquis EC)	Мінстратегпром ДКА	2026 рік	проект закону подано до Верховної Ради України
2. Забезпечення законодавчого регулювання державної політики у сфері дистанційного зондування Землі з космосу з урахуванням зобов'язань України у сфері європейської інтеграції та права Європейського Союзу (acquis EC)	Мінстратегпром ДКА	ІІІ квартал 2025 року	проект закону подано до Верховної Ради України
3. Розроблення методики планування,	ДКА Мінстратегпром	2026 рік	проект нормативно-правового акта

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Очікуванні результати виконання (індикатори)
моніторингу й оцінки космічних проєктів	Мінекономіки Мінфін		подано на розгляд Кабінетові Міністрів України
4. Забезпечення передачі підприємств та установ зі сфери управління Державного космічного агентства до сфери управління Акціонерного товариства «Українська оборонна промисловість» з інституційним виокремленням в його структурі самостійного цивільного космічного напрямку	Мінстратегпром ДКА АТ «УОП»	2026 рік	проєкт нормативно-правового акта Кабінету Міністрів України подано на розгляд Кабінетові Міністрів України
5. Здійснення заходів щодо стабілізації фінансового стану Державного підприємства «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод імені О. М. Макарова»	АТ «УОП» Мінстратегпром	2027 рік (за умови виконання заходу 4 у встановлений строк)	здійснено заходи та за потреби проєкти нормативно-правових актів подано на розгляд Кабінетові Міністрів України
6. Завершення процесу перетворення державних підприємств космічного сектору в акціонерні товариства	АТ «УОП» Мінстратегпром	IV квартал 2027 року (за умови виконання заходу 4 у встановлений строк)	перетворено державні підприємства космічного сектору та за потреби проєкти нормативно-правових актів подано на розгляд Кабінетові

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Очікувані результати виконання (індикатори)
			Міністрів України
7. Підготовка пропозицій щодо реалізації космічних проєктів у межах державно-приватного партнерства	Мінстратегпром ДКА	2026 рік	підготовлено пропозиції та за потреби проєкти нормативно-правових актів подано на розгляд Кабінетові Міністрів України
Стратегічна ціль 2 – Космічна діяльність для посилення обороноздатності держави			
8. Розроблення бачення космічної складової оборони держави	Міноборони Мінстратегпром ДКА розвідувальні органи (за згодою)	2026 рік	подано проєкт нормативно-правового акта Кабінетові Міністрів України
9. Визначення оперативно-стратегічних і тактико-технічних вимог до вітчизняних космічних систем, окремих зразків вітчизняної космічної техніки та космічних інформаційних продуктів (послуг), необхідних в інтересах складових сектору безпеки й оборони України	Міноборони розвідувальні органи (за згодою)	2025 рік	затверджено оперативно-стратегічні та тактично-технічні вимоги до космічних систем

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Очікуванні результати виконання (індикатори)
10. Створення та використання вітчизняних космічних систем, окремих зразків вітчизняної космічної техніки та космічних інформаційних продуктів (послуг) в інтересах складових сектору безпеки й оборони України	Міноборони розвідувальні органи (за згодою)	Протягом 2026 – 2027 років	реалізовано проекти та здійснено роботи
11. Забезпечення розбудови захищеної мережі ГНСС-станцій для забезпечення цілодобовою геопросторовою підтримкою сектор безпеки і оборони держави	ДКА Генеральний штаб Збройних Сил України	2025 рік	розбудовано мережу ГНСС-станцій
Стратегічна ціль 3 – Космічна техніка, космічні технології та послуги в інтересах держави та її населення			
12. Визначення перспективних космічних наукових розробок, космічної техніки, технологій та послуг, які сприятимуть відновленню України та її подальшому сталому розвитку	ДКА НАНУ	2025 рік	підготовлено перелік перспективних космічних наукових розробок, космічної техніки, технологій і послуг України
13. Підготовка Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної	Мінстратегпром ДКА Міноборони НАНУ	IV квартал 2025 року	проект закону подано до Верховної Ради України

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Очікуванні результати виконання (індикатори)
програми України на 2026 – 2030 роки	інші ЦОВВ розвідувальні органи (за згодою)		
14. Забезпечення виконання Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2026 – 2030 роки	ДКА Мінстратегпром	Протягом 2026 – 2027 років	подано щорічні звіти про виконання Програми
Стратегічна ціль 4 – Престиж освіти за спеціальностями, пов'язаними з космічною діяльністю			
15. Визначення комплексу дій щодо забезпечення розвитку освіти, розвитку компетенцій за космічними напрямками та зацікавлення молоді в отриманні відповідної освіти	ДКА Мінстратегпром МОН	II квартал 2026 року	підготовлено план заходів, відповідний проєкт нормативно-правового акта подано на розгляд Кабінетові Міністрів України
16. Забезпечення виконання плану заходів щодо забезпечення розвитку освіти, розвитку компетенцій за космічними напрямками та зацікавлення молоді в	ДКА Мінстратегпром МОН НАНУ	Протягом 2026 – 2027 років	виконано заходи, передбачені на відповідні роки

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Очікуванні результати виконання (індикатори)
отриманні відповідної освіти			
Стратегічна ціль 5 – Євроінтеграція та взаємовигідне міжнародне співробітництво у сфері космічної діяльності, спрямоване на отримання практичних результатів			
17. Здійснення заходів щодо інтеграції України у європейський космічний ринок	Мінстратегпром ДКА	Протягом 2025 – 2027 років	виконано заходи плану дій щодо інтеграції України до Європейського космічного агентства, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.09.2023 № 796-р
18. Визначення переліку законів та інших нормативно-правових актів з питань космічної діяльності, які потребують внесення змін або мають бути розроблені з метою забезпечення адаптації законодавства України з питань космічної діяльності до права Європейського Союзу (acquis ЄС)	Мінстратегпром ДКА	2025 рік	підготовлено перелік законів та інших нормативно-правових актів
19. Внесення змін до законів та інших нормативно-правових актів з питань космічної	Мінстратегпром ДКА	Протягом 2026 – 2027 років	проекти законів та інших нормативно-правових актів

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Очікувані результати виконання (індикатори)
діяльності, які потребують адаптації до права Європейського Союзу (acquis EC)			подано відповідно на розгляд Верховної Ради України та Кабінетові Міністрів України (за потреби)
20. Розроблення проєктів законів та інших нормативно-правових актів з питань космічної діяльності, які потребують адаптації до права Європейського Союзу (acquis EC)	Мінстратегпром ДКА	Протягом 2026 – 2027 років	проєкти законів та інших нормативно-правових актів подано відповідно на розгляд Верховної Ради України та Кабінетові Міністрів України (за потреби)
21. Забезпечення виконання спільних проєктів України та Європейського космічного агентства	ДКА Мінстратегпром	2025 рік 2026 та 2027 роки	підписано імплементаційну угоду щодо спільних проєктів України та ЄКА підготовлено щорічні звіти про реалізацію спільних проєктів України та ЄКА
22. Сприяння розширенню участі підприємств, установ та організацій космічного сектору в проєктах	МОН ДКА	Протягом 2025 – 2027 років	суб'єктами космічної діяльності взято участь у не менше ніж 10 проєктах

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Очікуванні результати виконання (індикатори)
програми ЄС «Горизонт Європа»			програми ЄС «Горизонт Європа»
23. Забезпечення участі України в компонентах Космічної програми ЄС	Мінстратегпром ДКА	Протягом 2026 – 2027 років	укладено відповідні угоди
24. Здійснення заходів щодо забезпечення участі України в Програмі ЄС з безпечногозв'язку (EU Secure Connectivity Programme) на 2023 – 2027 роки	ДКА Мінцифри Мінстратегпром Держспецзв'язку	Протягом 2025 – 2027 років	проведено спільні заходи з європейською стороною
25. Забезпечення розвитку співпраці у сфері космічної діяльності з країнами-партнерами	ДКА Мінстратегпром	Протягом 2025 – 2027 років	забезпечено реалізацію не менше 10 спільних проєктів
26. Забезпечення активної роботи України в міжнародних організаціях, діяльність яких пов'язана з дослідженням і використанням космічного простору	Мінстратегпром ДКА МЗС	2025 рік	подано на розгляд Кабінету Міністрів України зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 13.09.2002 № 1371